

Çile yumağı bir nebî: Cercis Aleyhisselâm

Antalya'dan okuyucumuz: “Cercis Aleyhisselâm peygamber midir? Hakkında bilgi verir misiniz?”

Cercis Aleyhisselâm, İsa Aleyhisselâmın dîni üzere gelmiş ve Îsâ Aleyhisselâmın dînini tebliğ etmiş nebîlerdendir. Filistin'in Remle kasabasında doğdu, Filistin ve Şam civarında yaşadı. Şehirleri gezer, ticaret yapardı.

Hıristiyanların St. Georges adıyla tanıdığı Cercis Aleyhisselâm gezip gördüğü şehirlerde Hazret-i İsa'nın dînini yaymaya çalışırdı. Vazifesi esnasında birçok kişi ona tâbî olarak Hak Dine girdi.

Cercis Aleyhisselâm fakir, fukara ve yoksul için ticaret yaptığını söyler, yıl sonu geldiğinde kazancını hesaplar, sermayesini yanında alı koyar, kazancının tamamını fakir fukaraya dağıtırdı. Derdi ki:

“Benim çalışmam fakir fukara içindir. Ben çalışayım ki, onlar rahat etsinler. Eğer bu maksudum olmasa, bütün malımı fukaraya baştan yağma ettirirdim. Kendim de bir köşede oturur, Allah'a ibadet ederdim.”

Cercis Aleyhisselâm ile ona tâbî olanlar, başlangıçta çok gizli hareket ettiler, kâfirlerin şiddetlerini üzerlerine çekmemeye çalıştılar. Çünkü o devirde puta tapıcılık ve kâfirlik çok şiddetli idi.

Günlerden bir gün Musul şehri Kralı Dâdiyan som altından bir put yaptırmış, halkı puta tapmaya çağırmıştı. Halk da bölük bölük gelmiş, Eflun denilen bu puta tapmıştı. O sıralarda Musul'da bulunan Hazret-i Cercis (as) bir gün Dâdiyan'ın huzuruna çıkmaya karar verdi. Arkadaşlarına:

“Bu gizlilik içinde ne zamana kadar kalacağız? Kişi dîni yolunda gerekirse ölmelidir! Kâfirler yanında zelil yaşamaktan iyidir. Ne kadar malım varsa size veriyorum. Fukarayı gözetin. İhsanınızı eksik etmeyin. Ben bu gün Kralın huzuruna çıkıp hakkı tebliğ edeceğim. Eflun'a tapmanın yanlış olduğunu bildireyim. Gittiği yolun batıl olduğunu haber vereyim. Hak Dine girmesini teklif edeyim. Ola ki, Hak Teâlâ ona insaf vere de hidayete ere! Cümmeniz de onun belâsından emin olasınız! Yahut da gazapla bana işkence ede ve öldüre!” dedi.

Allah’a sığındı ve Kral Dâdiyan’ın huzuruna çıktı. O sırada Kral, Eflun’a tapmayanların da bulunduğunu haber almış, kızgınlığından küplere binmiş vaziyetteydi. Cercis Aleyhisselâm dedi ki:

“Ey Kral! Allah’ın kullarına kızarsın! Oysa sen de Allah’ın bir kulusun! Onlar da Allah’ın kullarıdır ki Allah onları senin elinde kıldı. Ve sana muhtaç eyledi. Bu halkı secde etmeye çağırdığın put mel’undur! Senin Allah’ın vardır ki, seni ve bütün varlıkları O yaratmıştır. Bütün mahlûkat O’nun kullarıdır. Bütün mahlûkata O rızık verir. Bütün mahlûkata hayat veren, diri eden, yaşatan ve öldüren O’dur. Seni yaratan Allah’ı bırakıp senin gibi bir mahlûku altından ve gümüşten düzdürüp, ilahımdır dersin! O nedir ki, ona ilah dersin? Ne faydası vardır, ne zararı? Sen gel de Allah’a iman et ve teslim ol. Bak ne büyük fayda göreceksin! Küfrü terk et. Eflun’dan vazgeç.”

Kral Dâdiyan kızgınlığından ağzı köpürmüş vaziyette Cercis Aleyhisselâm’a baktı ve bağırdı:

“Sen kimsin behey adam? Sen nice kişisin? Nereden geldin ki bana anlaşılmaz sözler söylersin?”

Cercis Aleyhisselâm gayet sakin cevap verdi:

“Ben Cenâb-ı Allah’ın zayıf ve hakir bir kuluyum! Geldim ki seni Allah’a davet edeyim! Sana hakkı tebliğ edeyim ki, puta tapmaktan ve halkı puta taptırmaktan vazgeçesin de, artık Allah’a dönesin. Allah’a ibadet edesin!”

Dâdiyan daha da sinirlendi. Fakat Cercis Aleyhisselâmın fikirlerini aklınca çürütmeden onu cezalandırmayı makamına uygun bulmadı. Dedi ki:

“Senin övdüğün ilah eğer gerçekten de dediğin gibi olsaydı, seni böyle aç ve sefil bırakır mıydı? Görmez misin benim ilahım bana nice mertebeler verdi! Bu gördüğün halkın içinde nice zenginler vardır. Cümlesi de bu Eflun’un uğurlu inancıyla zengin oldular...”

Cercis Aleyhisselâm:

“Allah isterse bu dünyada verir, isterse âhirette verir. O verdiği zaman ebedî olarak verir. Bu dünya geçicidir. Kaç günlük krallığın var? Hiç düşündün mü? Devlet dediğin ebedî olmalı! Nimet dediğin sonsuz olmalı! Lezzet ve keyif dediğin hesapsız olmalı! Senin sahip olduğun bütün varlıklar ise yok olmaya mahkûmdur!”

Cercis Aleyhisselâm Kral Dadiyan’a tebliğini yaptı, fakat bedelini canıyla ödedi. Kral

ona dayanılmaz işkenceler yaptırdı. Ağaçlara bağlattı. Mübarek vücudunu demir taraklarla tarattı. Ateşten ve kaynar sulardan geçirdi. Cercis Aleyhisselâm her türlü işkenceden mucize eseri sağ olarak kurtuldu. Mücadelesinden yılmadı. Fakat nihayet bir gün bu işkencelerle şehit oldu.¹

Risâle-i Nur'da Bediüzzaman Hazretleri, Hz. Cercis'in (as) sıkıntı ve musibetler karşısındaki sabır ve rızasını, talebelerine örnek olarak göstermiştir.²

Dipnotlar:

1- Tarih-i Taberî, 2/186

2- Emirdağ Lâhikası, s. 455; Tarihçe-i Hayat, s. 509